

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložila studentka: Magdalena Dvořáčková
Název práce: Českobratrská církev evangelická v demokratické revoluci 1989

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):
PhDr. Ondřej Matějka Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

V úvodu autorka stanovuje jako hlavní cíl práce analyzovat ČCE v období „demokratické revoluce“ 1989 a její vnitřní vývoj v těsně porevolučním období se zaměřením na „vyrovnávání se s komunistickou minulostí“. Tento proces artikuluje kolem tří konfliktních témat (pohled do minulosti, angažmá nejvyššího představitele církve ve vládě a postoj k vnitrocírkevním lustracím). K této problematice se ovšem dostává po dosti dlouhé úvodní kapitole (v podstatě až na straně 26), kde na základě existující literatury shrnuje již relativně důkladně zmapované osudy církve od roku 1948(5).

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce tedy není úplně adekvátně rozvržená, úvodní přehledová kapitola zabírá příliš mnoho místa na úkor zajímavější a badatelsky podstatnější kapitoly druhé. S prameny i s literaturou autorka pracuje korektně, z metodologické perspektivy by rozhodně stálo za to zamyslet se nad praxí orální historie, kterou ve své práci využívá. Poněkud překvapivě ve své studii M. Dvořáčková vůbec nezmiňuje zásadní monografii k tématu českého vyrovnávání se s komunistickou minulostí – práci Françoise Mayerové.

Po obsahové stránce není možné přehlédnout některé nešťastné formulace (typu „vpád varšavských vojsk“ – str. 17) nebo nepřesné a matoucí chronologické řazení (str. 17 – kdy autorka popisuje normalizaci v tomto sledu: Karel Hruža se znovu ujímá vedení SPVC, evangelici tlaku hned nepodléhají, čehož má být příkladem kázání faráře Trojana na Palachově pohřbu – což se ovšem odehrává ještě několik měsíců před návratem Hružy).

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po formální a jazykové stránce je práce až na pár drobností v pořádku. Čtenář zaznamená několik vynechaných písmen, překlepů (str. 11, 32, 34, 41), problémů s velkými písmeny (str. 21, 37), s interpunkcí (str. 29). V poznámce 107 chybí údaj o stránce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Navzdory výše uvedeným výhradám jde celkově o zajímavou studii rozhodně převyšující průměr bakalářských prací díky práci s prameny i díky tvorbě pramenů nových. Zde právě tkví největší přínos práce: autorce se podařilo provést rozhovor s klíčovou (a na rozhovory velmi skoupou) osobou studovaného období v evangelickém prostředí (synodním seniorem a v přelomových měsících 89/90 též místopředsedou federální vlády, dr. Josefem Hromádkou). O to větší škoda je, že autorka nevěnovala tomuto materiálu a jeho analýze větší prostor a nezaostřila svou studii výhradně na téma oznamované již v názvu práce (ČCE „v demokratické revoluci“). Autorka totiž získala přístup k některým z hlavních aktérů dramatických konfliktů uvnitř církve z obou křídel ex-konformního (Hromádka) i ex-disidentského (Hlaváč – z jehož osobního archivu čerpala) a důslednější konfrontace jejich dnešních náhledů na revoluční období by mohlo přispět k porozumění tehdejší dynamiky uvnitř ČCE a obecněji vlastně i „práci paměti“ (nebo „vyrovnávání se“ s tímto obdobím v následujících desetiletích).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1/ Není poněkud matoucí užívat jako charakteristiky konfliktních proudů v ČCE v roce 1989-90 adjektiva „oficiální“ a „neoficiální“? Nestávají se původně „neoficiální“ evangelíci (tj. blízcí disentu) právě ve studovaných měsících mnohem „oficiálnějšími“ než dále fungující představitelé církve typu dr. Hromádka (jak to např. ukazují citace z přepisů jednání mezi Havlem a Čalfou z prosince 1989, kdy se Havel jasně staví na stranu proti-hromádkovského křídla – str. 33)?

2/ Jak by bylo možné do analýzy více zapojit onu dominantní „mlčící většinu“ církve, která (přinejmenším v rámci synodních jednání) setrvala na podpoře oficiálních před-listopadových představitelů církve?

3/ Jak se autorka vyrovnávala s faktem, že se pustila do v určitém smyslu „rodinné historie“: evangelické prostředí je opravdu malé a aktéři, se kterými přicházela do kontaktu si ji (jako dceru a vnučku známých evangelických farářů) jistě museli zařazovat do vnitro-evangelických souřadnic? Objevoval se tento faktor například ve vedeném rozhovoru s Hromádkou nebo ve vyjednávání přístupu do osobního archivu P.Hlaváče či P.Ottera?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně až velmi dobře.

Datum: 8.6. 2014

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.